SUOMEN JUUTALAISTEN
SEURAKUNTIEN KESKUSNEUVOSTO
CENTRALRÅDET FÖR DE JUDISKA
FÖRSAMLINGARNA I FINLAND
CENTRAL COUNCIL OF JEWISH
COMMUNITIES IN FINLAND
המועצה המרכזית של הקהילות
העבריות בפינלנד

Lausunto

Asia: KAA 1/2019 vp Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen, 07.02.2020

Aluksi on todettava, että Suomen juutalaisyhteisö pitää tyttöjen ympärileikkausta rikollisena toimenpiteenä, samoin kuin Suomen nykyinen lainsäädäntö.

Poikien ei-lääketieteellinen ympärileikkaus ja tyttöjen sukupuolielinten silpominen rinnastetaan usein virheellisesti keskenään. Joskus näitä asioita käsiteltäessä viitataan YK:n lapsen oikeuksien yleissopimukseen, jossa todetaan sopimusvaltioiden ryhtyvän ”*kaikkiin tehokkaisiin ja tarkoituksenomaisiin toimiin poistaakseen lasten terveydelle vahingollisia perinteisiä tapoja*”.

Lasten oikeuksien sopimuksen on hyväksynyt suuri joukko valtioita, joissa kaikissa poikien ei-lääketieteellisesti motivoitu ympärileikkaus on laillista. Kansainvälisessä yhteisössä ja näin ollen siis myös Suomen juridisessa todellisuudessa vallitsee selkeä näkemys, että lapsen oikeuksien sopimuksen tarkoituksena on estää tyttöjen sukupuolielinten silpominen (female genital mutilation) eikä sillä ole tekemistä poikien ei-lääketieteellisesti motivoidun ympärileikkauksen kanssa. Tämän kanssa yhteneväistä on myös, ettei yksikään maailman valtio ole kieltänyt poikien uskonnollisista syistä tehtävää ympärileikkausta.

Korkein oikeus on päätöksessään KKO:2008:93 punninnut erittäin perusteellisesti ja monipuolisesti tätä kokonaisuutta ja todennut päätöksessään seuraavaa: ”*Uskonnollisista syistä suoritettavalla ympärileikkauksella voidaan arvioida olevan myönteistä merkitystä nimenomaan leikattavan pojan itsensä, hänen identiteettinsä kehittymisen sekä uskonnolliseen ja sosiaaliseen yhteisöönsä kiinnittymisen kannalta. Näistä syistä uskonnollisin perustein suoritetun lääketieteellisesti asianmukaisen ympärileikkauksen muodossa tapahtuvaa puuttumista pojan ruumiilliseen koskemattomuuteen voidaan pitää lapsen kokonaisedun kannalta puolustettavana ja kokonaisuutenakin arvostellen siinä määrin vähäisenä toimenpiteenä, ettei lapsen huoltajien menettelyä tällaisen ympärileikkauksen teettämisessä lapselleen ole aihetta [i]pitää sellaisena lapsen etua ja oikeutta loukkaavana tekona, joka olisi pahoinpitelynä rangaistava*.”

KKO:n päätös on linjassa eurooppalaisen ja yleismaailmallisen oikeustilan ja -käytännön kanssa.

Kahdeksan päivää vanhan poikalapsen ympärileikkaus päätetään pojan vanhempien toimesta, yleensä vain uskonnollisista ja kulttuurisista syistä. On selvää, että lapsi ei itse voi vaikuttaa päätökseen ja ympärileikkaus on täten lapsen tahdosta riippumaton lapsen kehoon vaikuttava toimenpide. Ympärileikkaus on pysyvä, fysiologinen toimenpide, jota lapsi ei myöhemmin voi muuttaa. Suomen juutalaisyhteisössä poikien ei-lääketieteellisesti motivoituneita ympärileikkauksia tehdään vuosittain 5-10 kpl. Toimenpiteet tehdään lääketieteellisesti asianmukaisissa olosuhteissa.

Ympärileikkaajaan– hepreankielinen termi on *Mohel* – otetaan yhteyttä vanhempien taholta. Suomen juutalaisyhteisön käytäntönä on, että mohel on myös lääkäri. Lääkäri tutkii lasta ja tarkkailee lapsen yleistä hyvinvointia, keltatautia kontrolloidaan silmistä tai nivusten seutuvilta, mahdollinen hypospadia (virtsaputken kehityshäiriö) ja vastaavat tarkistetaan.

Jos lääkärillä on vähäisintäkään epäilyä lapsen terveydentilasta, toimenpidettä viivytetään.

Yleisesti katsotaan, että lapsen pitää painaa kolme kiloa. Keltatautia ei pidä ilmetä, tällöin bilirubiiniarvo olisi yli 120.

Jos lääkärin tutkimukset osoittavat, että lapsen terveydentila sallii ympärileikkauksen, suoritetaan ympärileikkaus lapsen kahdeksantena päivänä syntymästä.

Itse ympärileikkaus tehdään yleisesti ottaen lapsen kotona.

Vanhempien päätökset lapsen puolesta

Vanhemmat tekevät nykyhteiskunnassa suuren määrän tosiasiallisia päätöksiä niin syntymättömän kuin syntyneen lapsensa puolesta. Näitä ovat mm.:

- Abortti – sikiödiagnoosiin liittyen.
- Lasten kosmeetttiset toimenpiteet, näiden syntyessä enemmän tai vähemmän vakavien epämuodostumien kanssa. Nämä toimenpiteet vaihtelevat kasvojen ja kehon epämuodostumista, huulihalkioista hammasleikkauksiin, vähemmän vakaviin kuten esim. hörökorvien korjausleikkaukset.
- Vinojen nenien korjauttaminen.
- Lävistykset ja korvien rei'ittäminen.
- Rokottaminen tai rokottamatta jättäminen

On hyvä täsmentää, että epämuodostumien korjausleikkausten ei tarvitse perustua terveyteen liittyviin standardeihin. Ihmiset, joilla on epämuodostumia, voivat olla täysin kykeneviä yleisesti odotettuun kehon toiminnallisuuteen. Toimenpiteiden perusta on antaa näille ihmisille mahdollisuus tavalliseen sosiaalista kanssakäymistä sisältävään elämäntapaan. Näiden toimenpiteitten perusta on näin ollen sosiaalinen ja kulttuurinen.

Korjausleikkauksia tehdään niin lapsille kuin aikuisille, eikä operaatiossa ole lähtökohtaisesti rajoituksia sen suhteen onko lapsi suostuvainen toimenpiteeseen vai ei.

Suurin ero poikalapsen ympärileikkauksen ja esim. pienen epämuodostuman korjausleikkauksen välillä on ympäröivän yhteiskunnan asennoituminen toimenpiteeseen. Monasti korjausleikkaukset ovat viime kädessä perusteltavissa ainoastaan kulttuurisilla syilllä – mutta vain erilaisilla kulttuurisilla syillä kuin ympärileikkaus.

Seksuaalinen nautinto

Poikalasten ei-lääketieteellisesti motivoitujen ympärileikkausten vastustajat tuovat esiin, että ympärileikkaus vähentäisi tuntoa, joka vuorostaan toisi mukanaan orgasmivaikeuksia miehille ja kipuja naisille. Tälle teorialle ei ole mitään tukea muussa aiheeseen liittyvässä tutkimuksessa niin hetero- kuin homoseksuaalisissa suhteissa ympärileikatulla miehillä tai heidän partnereillaan. Tämä väite perustuu pitkälti tanskalaisen Morten Frischin tutkimukseen. Hänen perustarpeensa osallistua

keskusteluun liittyi aiheesta vuonna 2011[1] julkaistuun kyselytutkimukseen, jonka tulokset kertoivat korkeista komplikaatioprosenteista ympärileikkausten seurauksena niin mies- kuin naispartnerin kanssa.

Selvä enemmistö niistä tutkimukseen vastanneista, jotka ilmoittivat olevansa ympärileikattuja, olivat ympärileikattuja lääketieteellisistä syistä. Lääketieteellisiä ympärileikkauksia tehdään yleensä fimoosista eli ahtaasta esinahasta johtuen tai myös, toki harvemmin, penissyövästä johtuen. Nämä seikat itsessään voivat vaikuttaa henkilön henkiseen käsitykseen seksielämästään ja sen käytännön harjoittamiseen. Jos enemmistöllä ympärileikatuista oli jo etukäteen peniksen toimintaongelma (peruste sille, että heidät ympärileikattiin) on todennäköistä, että ongelmallinen lähtötilanne vaikutti heidän kokemiinsa seksuaalisiin ongelmiin, eikä se tosiasia, että heidät ympärileikattiin. Näistäkin syistä tutkimuksen tuloksia ei voida käyttää kuvailtaessa niitä pitkäaikaisvaikutuksia, joita terveiden poikalasten ympärileikkaus aiheuttaa.

Tutkimus käsitteli näin ollen enimmäkseen miehiä, jotka on ympärileikattu **lääketieteellisistä** syistä eikä siis käsittele terveitä miehiä, eikä kahdeksan päivän ikäisiä poikavauvoja, seikkoja, joita juutalaisten uskonnollisista syistä tehtävä poikien ympärileikkaus edellyttää. Näistä syistä johtuen olisi arveluttavaa, että tutkimuksen tuloksia yritettäisiin käyttää keskustelussa, jossa haluttaisiin kieltää uskonnollisista syistä tehtävä poikien ympärileikkaus. Tutkimuksen lopputuloksissa tehdään johtopäätöksiä, joita ei voida käyttää keskustelussa ei-lääketieteellisesti motivoiduissa ympärileikkauksissa, jotka tehdään aina siis terveeseen ihoon. Riippumatta tutkimuksen kapeasta tilastollisesta materiaalista, tutkimus päättelee, että ympärileikkaus aiheuttaa alentuneen orgasmin niin miehille kuin naisille, ja naisille lisäksi aiheutuu kipua ja alentunut seksuaalinen nautintokyky.

On väitetty, että voidaan odottaa, että lapsi voi itse päättää ympärileikkauksesta myöhemmin (esim. 18 vuoden iässä). On olemassa selkeitä tutkimustuloksia, jotka näyttävät toteen, että kun ympärileikkaus tehdään juutalaisen ympärileikkauksen tapaan pienille vauvoille, on komplikaatioriski ja epämukavuuden kokemus kaikkein pienin.[2]

Lopuksi

Poikalapsen ympärileikkauksella on suuri merkitys lapsen yhteydelle juutalaiseen kulttuuriin, perheeseensä ja uskontoonsa, sillä on täten oikeutuksensa samoilla ehdoilla, kuin yhtä yleisillä kosmeettisilla leikkauksilla, joiden perusteena ovat myös lapsen yhteys ympäröivään yhteiskuntaan. Tämä on linjassa sen kanssa, että lapsen vanhemmat tekevät joukon suoria ja epäsuoria päätöksiä lapsen puolesta, joilla on suoria vaikutuksia lapsen kasvuun ja elämään.

[1] *Male circumcision and sexual function in men and women: a survey-based, cross-sectional study in Denmark*, yhdessä Morten Lindholmin ja Morten Grønbækin kanssa, http://ije.oxfordjournals.org/content/early/2011/06/13/ije.dyr104.full

[2] Helen A. Weiss ym., http://www.biomedcentral.com/1471-2490/10/2 ja A 'snip' in time: what is the best age to circumcise?, Bryan J. Morris m.fl. http://www.biomedcentral.com/1471-2431/12/20

Kielto, joka perustuisi lapsen itsemääräämisoikeuteen, olisi siis merkittävä poikkeus tähän linjaan – erityisesti kun kiellolle ei ole lääketieteellisesti pakottavia perusteita.

Toistettakoon lopuksi vielä ehdottoman kielteinen kantamme tyttöjen silpomiseen. Tyttöjen silpominen ei ole minkään sairauden tai vaivan hoitomuoto, kun taas poikien ympärileikkausta käytetään myös hoitomuotona. Nämä ovat siten ihan eri asioita, eivätkä millään tavalla verrannollisia keskenään. Myös viranomaiset ovat huomioineet tämän: Sekä Sosiaali- ja Terveysministeriöllä että Ruotsin Socialstyrelsenillä on tuoreet julkaisut (toimintasuunnitelma, 2019; handlingsplan, 2018), joissa käsitellään tyttöjen ja naisten silpomista, eikä sitä missään vaiheessa verrata poikien ympärileikkaukseen. Lainaus toimintasuunnitelmasta: *Ehkäisytyön alkuvaiheessa käytettiin termiä Female circumcision, naisten ympärileikkaus, mutta se käyttöä ei nykyään suositella, sillä ympärileikkaus termi voitaisiin liittää poikien ympärileikkaukseen, joka toimenpiteenä on hyvin erilainen kuin tyttöjen ja naisten sukupuolielinten silpominen.*

Suomen Juutalaisten Seurakuntien Keskusneuvosto

Yaron Nadbornik

Puheenjohtaja